

ppr. Gussman Roman.
C. Z. Pech
Skary.

Questionnaire bytowski

REFERAT
HISTORYCZNY

cl. p. 10. II. 43 r.

136
00230

08500

- 1) Gussman Roman ppr., lat 28, nauczył, kawaler.
- 2) Aristoteles mnie zginął 1940 r. w Wodzisławie
Wodzisławskim, kiedy to wywieziono wyzłazki niemieckie
naś z zachodnich i centralnych części Polski.
- 3) W lipcu 1940 r. przymierzono mnie do Noworyborskiej
oblasti, Tyński rejon, powiat Kentaki.
Z końca sierpnia tego roku wywieziono mnie z rejonu
tego z powodu braku mieszki do Tauskiego rejonu,
Tymirzeckiego miasteczka, nr 28 i 34
kwartał. Celem przydzielono mi 34 kwartał.
- 4) Powiat nr którym mieszkałem (34 kwartał) znajdował
się w odległości 15 km. od miasta Tauska, po dru-
gą stronę rzeki Taus. Poprzez taję w której mieszka-
liśmy przebiegała wąskotorówka od rzeki Taus
do 25 km. wzdłuż tajgi w kierunku rzeki D. b.
Przewaliliśmy przy wyrobie lasu (sąsy i brzozy), przy
dwóch drzewach, wadnym wiewie i wyładunku i przy
spławie. Teren dość suchy, prany, porywany, porywany
lasy sumowe, klimat chłodny.
Warunki higieniczne były równe. e. l. w. k. i. o. m. y. w. b. e.
rekał drzewianym - kiedy rodzice miada swojej
skajutę. Żyć było bardzo zimno, gdy mi cały
benek był tylko jeden piece i jeden kuchnia.
Lubem było bardzo dużo pluskiew, kamusów, które
w mianym sporów dakusady. Przy ogólnym zabiegach
wyzłazki mieszkali w baraku, w mieszkaniach było
cysto i schludnie - wory nie było.
- 5) Pod względem narodowości - przeważnie Żydzi, Polacy
stanowili około 5%. Stosunki panowały równe.
Wystawo się kilku Żydów, którzy sami w kamie się
opamiętali.

6) Cenniejsze prawy byly oddelane od miasteczka okolo 7-8 km.
 Poczatkowo miesialo nas kolejka, ale poruczy namistlino
 chodzie piono. Cielby zdazyc do pracy wstawalimuz o godz.
 5 h rano, wstawalimuz o godz. 8 mej wstois, a z chwila
 wybuch wojny, kiedy trzeba bylo pracowac 11 godz.
 wstawalimuz okolo 11 rzygodzin wstawam.
 Do wiosny 1941 r. stosunkowo moim bylo jako tako
 wogelawei. Pracujacy obzujyweli (zapiewadze) 1 kg.
 chleba, niepracujacy 400 gr. Od czasu do czasu sprzedawano
 nam produkty, jak rosnow, kasze, morkawy, sledzie eu-
 kierki cukier, rydzio, a nawet materialy i obciure.
 Kartofli moimna bylo kupic wokolieruzet handlowa)
 po stosunkowo niskiej cenie. Golej bylo 2 gotunki
 Zarobki byly stabe. Zarabialimuz przecielnie okolo 2-4 zł.
 Arziunie, tak, ze starzyto zaledwie na chleb i trochy
 kroup i kartofli. Obstawic sadziwami nie zume moz.
 wykupic swoje porcje chleba. Lepiej pawadzi do miy
 Zydaus, ktory moze (dusio ney, sprzedawali je w po-
 bliiskim Tausku i jako tako zgli.
 W tym samym okresie moimna bylo kupic i lenio obiad,
 (zupa lub kana) i 200 gr. chleba.
 Praca byla ciezka, norny wysobie, tak ze o zyciu moim
 w tym moim bylo moim moim.
 Z wiosny 1941 r. warunki sie pogorszyl. Zarabialimuz
 do prawdu niżej, ale nie moimna bylo kupic
 chleb zmięci moim do 800 gr. a porucy je 600 gr; kartofle
 2 porodu nie wrodzylu stranicz adwiody, a produktam
 wogole nie bylo. Wlenie bei moimna bylo kupic
 obiadu ani chleba. Dorigialimuz sie jagodem, a
 wotarsze matiamami grybami. Gryby i trochy kartofli
 stawozly nam zasadnicze wyzyszenie. Tuzerka nie
 bylo wogole, elicho i jafka tak dazyc, ze moim wriem
 bylo nawet mazy 0 tem.
 Pewnej cziu restaucais wydosu cieple ubrauw, a obciure,
 ze ktore potogeano przy wyptacie. Cziu wogole nie
 obzujawia, ale pracowac musioda. Kupic namim
 nie moimna bylo, gazy nie bylo ze co. Wranie moim wozje
 do pracy lab bei spoiwimima wydosu i kasaw
 wawtem (wriemimuz, Tagierum) do bei miemizy.

Arglednie potogeano 25% z zarobku pner pracujacych
 miemizey. eta izue kolensiohio i kulturatua nie bylo
 erasu. Jesli wiodziela bylo wotue, schodzilimuz
 wryny Poluz na pogawpalu, spicewalimuz pioni konia
 ne, wiodzawo, iotwawo. Wawriemuz moim unozra-
 listimuz w jednym wriemkani zaboruimuz wawawe
 obierasu do erasu obzujyweli gerety rozzykty.
 7) Wtadze wyzysze (dusio wriemizy moim nie ob was adwiody
 eta karidym "pawitka" bylo kawuolent edk.W.D, ktory bylo
 "pawimuz izue wriemimuz". Ber propustki wriemimuz
 bylo wiodzic adwiody, a propustki wydawali mi obciure
 eta karidym miemimuz obzujyweli, ze jostewimuz ier wriemimuz
 i spawimuz was matkewawo. Wotkewimuz spawimuz
 chleb wriemimuz miemimuz obzujyweli, a pwrucy
 uau. Prylidym wriemimuz katogoriz, k. w. 3 cis katogoriz
 ellicimuz luduio moim przelychio bylo wotue moim
 w stosunkawama. eta wawriemuz Zydaus, moim
 re amimuz przerymuz ier ciepiem.
 O Polne moimna, ze jui wiody nie pawimuz i miy
 moim wriemimuz.
 Eclur by agromimuz awimuzki zapawimuzimuz uau, aby
 pwrucy obzujyweli moim wriemimuz. Cilo mi wriemimuz
 moim przysy, nawet z postoid Zydaus.
 8) Pawoc lekarsha byla mo miemimuz. eta karidym pwrucy
 pawitka bylo wriemimuzimuz, gani pracowad lekar
 lub bei feleer. Cziu dazyc adwiodu do szpitala
 w Tausku. Imiceluwio wriemimuz obciure byu wriemimuz
 wriemimuz obzujyweli miemimuz. Z wriemimuz okolo 20
 adwiodimuz mo agoluz tierby obawo 300 ludri; moim
 imuzimuz wriemimuz: Trepkanski Julian z elakda, Trepkawski
 Klara i Siudimimuzska Pawimuzawa, taki z elakda,
 Sawicka elaria z Lublimuz (moim Ob) Elizimimuz
 Elibicka i Dzhicy, Alsterhand Feck, Paw i imuz.
 9) Z wriemimuz, ktore wriemimuz wriemimuz korepawimuzimuz
 berpawimuzimuz pwrucy. Jedna imuz korepawimuzimuz do
 adwiodu moimimuz pwrucimuzimuz talo pwrucy
 wriemimuzimuz

00286

10. Zwoluciany zostal em 26 wrzesnia 1941 r. a wyjechaly
z Tauriska 6 października. Władze sowieckie medley
nas zwolucie, gdyz rownowaznie musialy zwolucic
nas, ktorzy pracowalimy. Ale zdecydowalimy
porucic nas wszystkim rognogom, ze w jakim po kille
okreszonym strajku nas zwoluciamy.

00236

Wisknosc nasz wyjechala do na powiednie, gdyz na
zachod niekogo nie parowalimy. O hroniecy ris
Armii Polskiej nie nam nie mowiamy.

Waholicur Tankent dojezytem na pierwszej stacji
do transportu polskiego, ktory jechaly z Buradalen.
Z tym transportem wyjechalem Stan. Danis do
Karakalpackiej Republiki, gdzie bytem do dnia
25 listopada 41 r. a stamtąd wyjechalam nas z prouo
sem do Likabu, do Kalcurn. Z prouolu 12 roku spus
citem hotelu i obywateli prouy ro miedzi, jak
"piscemik" zamiatam photo 7 8 rbl. dziennie -
ten za ty sumy w tym czasie wyjezy nie bylo mowimy,
takie quiteem rentkami oit. Wotyeruni 42 r. do
Likabu i Sachiriz bsa przyjechala 6 D. P. Pobitroj
20 lutego zostal em prouotany na Stary i Lbrony,
a z tamtych 27 lutego odestawo namie do 6. Bry.
w Gurene.

Спасибо за